

INFORME

núm.3

LA DESPESA MILITAR DE L'ESTAT ESPANYOL PER A L'ANY 2009

1 Eurofigther = 3 hospitals

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

INFORME núm.3

LA DESPESA
MILITAR
DE L'ESTAT
ESPANYOL
PER A L'ANY
2009

Pere Ortega

Barcelona, 10 de novembre de 2008

**El Centre Delàs d'Estudis
per la Pau de Justícia
i Pau cada any fa una
anàlisi de la despesa
militar real dels
pressupostos**

**La despesa militar
prevista per a
l'any 2009,
que és de 18.609,60
milions d'euros
i representa
50,98 milions
d'euros diaris**

**Al contrari del que diu
el Govern, la reducció
de la despesa militar
no és del 3%,
sinó de l'1,61%**

Taula 1. Principals indicadors de la despesa militar 2009

Despesa militar per dia	50,98 milions d'euros
Despesa per habitant/any	408 euros
Inversions militars totals Representen el 13,04% del total d'inversions de l'Estat	3.233,55 milions d'euros
R+D militar total	1.462,33 milions d'euros
Despesa militar respecte del PIB 2009	1,64%
R+D militar respecte a la R+D total	15,15%
Despesa militar respecte al pressupost total	5,11%
Disminució de la despesa militar respecte a l'any 2008	-1,61%
Disminució de les inversions respecte a l'any 2008	-14,75%
Disminució de la R+D militar respecte a l'any 2008	-12,13%

Ha estat presentat al Congrés de Diputats el projecte de Pressupostos de l'Estat espanyol per al pròxim any 2009. Aquests pressupostos es presenten en una conjuntura internacional de crisi econòmica especialment agreujada en el cas espanyol. El Govern espanyol anuncia la contenció de la despesa en el sector públic i de manera especial la relativa al Ministeri de Defensa, que diu que es reduirà en un 3%. El Centre Delàs d'Estudis per la Pau de Justícia i Pau cada any fa una anàlisi de la despesa militar real dels pressupostos, i manifesta que aquesta reducció, malgrat que pot semblar una bona notícia, no ho és tant quan es considera la quantia final de la despesa militar prevista per a l'any 2009, que és de 18.609,60 milions d'euros i representa 50,98 milions d'euros diaris, 408 euros per càpita a l'any pels 45.593.385 ciutadans censats l'1 de juliol d'enguany. I, al contrari del que diu el Govern, la reducció de la despesa militar no és del 3%, sinó de l'1,61%. És ben cert que, per primera vegada des de 1995, data en què vam començar a fer l'anàlisi del pressupost de Defensa, aquest ha disminuït per primer cop. Però encara que les magnituds que més havien augmentat en els darrers anys –les dedicades a inversions en nous armaments i en R+D militar– es redueixen de manera notable, un 14,75% les inversions i un 12,13% la R+D militar, els principals indicadors de la despesa militar per a l'any 2009, encara són considerables (Taula 1) en la situació actual de recessió econòmica.

Unes reduccions de les despeses militars que esperem que no siguin solament de conjuntura a causa de la crisi per la qual travessa l'economia espanyola, sinó que marquin la tendència en anys futurs. També aquí cal lamentar que, malgrat la crisi, no s'han cancel·lat o reduït cap dels grans programes d'armament en curs, com ara l'avió de combat Eurofighter, els blindats Leopard, submarins, míssils Tomahawk, etc., sinó que simplement s'han reduït les dotacions pressupostàries per a l'any 2009. La qual cosa només fa que retardar en el temps la despesa final contractada d'aquests armaments i que es pot veure en la Taula 11 de l'annex.

LA DESPESA MILITAR REAL DE L'ESTAT ESPANYOL PER A L'ANY 2009

Seguint els criteris d'organismes tan dispars com el reconegut Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) o l'organisme militar internacional Aliança Atlàntica (OTAN), que recomanen incloure com a despesa militar les partides que tenen com a destí la defensa militar (Quadre 1), des de el Centre Delàs cada any analitzem la despesa militar real, és a dir, totes les despeses dels Pressupostos de l'Estat que estan dedicades a qüestions militars i que estan repartides entre diversos ministeris, i que tenen com a destí les forces armades espanyoles.

Aleshores, d'acord amb aquests criteris, és apropiat incrementar el

pressupost del Ministeri de Defensa amb aquelles partides militars que es troben repartides per altres ministeris, com és el cas de les classes passives militars a càrrec de la seguretat social, és a dir, els militars que han passat a la reserva o són pensionistes; la R+D militar que surt del Ministeri d'Indústria; els cossos paramilitars, com ara la Guàrdia Civil a causa del seu caràcter militar, avui a càrrec del Ministeri de l'Interior; les càrregues socials patronals de la mútua militar ISFAS, que sorgeix d'Altres Ministeris, i les contribucions a diversos organismes internacionals militars, com ara l'OTAN, la UEO, o aquells dedicats a reduir els efectes perversos dels armaments o les guerres, com ara els tractats pel desarmament o les missions de pau en conflictes armats, tots ells a càrrec del Ministeri d'Afers Exteriors.

Reduccions de les despeses militars que esperem que no siguin solament de conjuntura a causa de la crisi per la qual travessa l'economia espanyola, sinó que marquin la tendència en anys futurs

Analitzem la despesa militar real, és a dir, totes les despeses dels Pressupostos de l'Estat que estan dedicades a qüestions militars i que estan repartides entre diversos ministeris

Quadre 1. Criteri SIPRI i OTAN sobre despesa militar

1. Despesa de les forces armades
2. Despesa del personal civil o militar a càrrec del Ministeri de Defensa
3. Despesa de funcionament i cabdal dels programes militars inclosos els espacials
4. Despesa de les organitzacions paramilitars
5. Despesa en R+D i inversions en armes, infraestructures i instal·lacions militars
6. Pensions i seguretat social del personal civil o militar del Ministeri de Defensa
7. L'ajuda militar i la participació en organismes o missions militars a l'exterior

El total de la despesa militar supera en més del doble el del Ministeri de Defensa

Les despeses de les forces militars a l'exterior, que es pressuposten amb 14,36 milions d'euros per a l'any 2009 quan la realitat és molt superior, 668 milions s'espera liquidar el 2008

La liquidació del pressupost indica que la quantia del Ministeri de Defensa s'incrementa a final d'any en 1.500 milions d'euros més

Taula 2. La despesa militar inicial espanyola (anys 2008-2009)
(en milions d'euros corrents)

Conceptes	Anys 2008	Anys 2009
Ministeri de Defensa	8.492,61	8.240,77
Organismes Autònoms del Ministeri de Defensa	1.334,63	1.230,53
Centre Nacional d'Intel·ligència	264,71	255,06
Total Ministeri de Defensa	10.091,95	9.726,36
Classes passives militars	3.184,35	3.298,14
ISFAS (Altres Ministeris)	565,60	602,53
Guardia Civil (Ministeri d'Interior)	2.893,37	2.941,51
R+D militar (Ministeri d'Indústria)	1.308,57	1.149,92
Organismes militars internacionals (Ministeri d'Exteriors)	7,8	56,57
Total Defensa criteri SIPRI i OTAN	18.051,64	17.775,03
Interessos del Deute Públic	858,68	834,57
TOTAL GASTO MILITAR	18.910,32	18.609,60

Font: Elaboració pròpia

Nosaltres, a més, afegim la part proporcional dels interessos del deute de l'Estat respecte a la despesa militar. Això es justifica per la importància de les inversions en armaments i instal·lacions militars, ja que, si l'Estat s'endeuta per poder realitzar-les, resulta adequat que la part proporcional dels interessos del deute s'apliquin com a despesa militar.

Llavors el total de la despesa militar supera en més del doble el del Ministeri de Defensa i situa els principals indicadors de la despesa militar de l'any 2009 en percentatges molt més elevats dels que diu el govern (Taula 2).

EL PRESSUPOST FINAL LIQUIDAT

El debat públic a l'entorn dels pressupostos de l'Estat es produeix durant la seva presentació al Congrés de Diputats. I és sobre

el projecte inicial que analitzem la despesa militar. Després, però, al llarg de l'exercici es van produir modificacions en la despesa pública. Aquestes modificacions poden produir-se per imprevistos, però en el cas del Ministeri de Defensa també pot ser una estratègia dirigida a reduir l'increment de la despesa militar inicial, no massa ben vista per l'opinió pública, i de passada eludir el debat sobre el seu excessiu increment. Com és el cas de les despeses de les forces militars a l'exterior, que es pressuposten amb 14,36 milions d'euros per a l'any 2009 quan la realitat és molt superior, 668 milions s'espera liquidar el 2008 i 642 milions és la xifra liquidada el 2007 (vegeu Taula 12 de l'annex). Aquests augments provenen, en molts casos, dels «Fons de Contingència» previstos en els Pressupostos de l'Estat com a despeses de diversos ministeris amb una consignació que preveu 3.152,08 milions el 2009. Per aquest motiu, en finalitzar l'exercici revisem els pressupostos inicials aprovats i ens trobem amb augments que oscil·len entre el 13,9% l'any 2007 i el 17,2% l'any 2008 (Taula 3). La liquidació del pressupost indica que la quantia del Ministeri de Defensa s'incrementa a final d'any en 1.500 milions d'euros més per sobre dels inicials i situaria la despesa militar respecte del PIB en un marge superior (1,77%). Aquesta és una qüestió extensible al propi PIB previst pel Govern, que per a aquest any 2008 i també per al proper any 2009 preveu que s'incrementi un 1%, quan tot apunta que l'economia espanyola tindrà un signe negatiu i patirà una deflació que ben segur que situarà la despesa militar al voltant del 2% del PIB.

Una liquidació que no podem analitzar en la seva totalitat, perquè només és presenten liquidacions pel total de cada ministeri, sense detallar cadascuna de les partides repartides pels altres ministeris. La qual cosa ens impedeix conèixer amb exactitud la liquidació de la despesa militar real, que encara seria superior.

LES INVERSIONS MILITARS

Les inversions militars, a causa de la seva quantia, sempre han estat l'aspecte més destacat del pressupost militar. En la seva major part, les inversions estan destinades a l'adquisició de nous prototips d'armaments i en menor mesura a infraestructures. La xifra final en inversions militars per a l'any 2009 és de 2.328,42 milions d'euros. A aquesta quantitat, però, s'hi ha d'afegir la R+D del Ministeri d'Indústria. La R+D és una part de la inversió final d'un producte, en aquest cas destinada a proveir d'ajudes les indústries militars per desenvolupar els projectes de noves armes. El resultat final continua sent molt considerable, 3.478,34 milions d'euros, i encara representa un 14,02% del total de les inversions de l'Estat central, incloses les inversions de les comunitats autònomes. Però respecte a l'any 2008 ha disminuït un 14,75% (Taula 4).

La qual cosa, com ja s'ha indicat, no deixa de ser una bona notícia.

Les principals inversions previstes per a l'any 2009 són les mateixes de l'any 2008, ja que obeeixen als grans projectes d'armes posats en marxa en anys anteriors i que, com ja s'ha assenyalat, enguany han vist reduïdes les seves consignacions (Taula 5).

LA R+D MILITAR

La R+D militar també disminueix respecte a l'any anterior de manera notable, un 12,13%, la qual cosa, amb l'excepció de l'any 2000 en el qual també va patir una disminució, no s'havia tornat a produir en els recursos dedicats a recerca militar. Però, així i tot, encara té un import considerable, 1.462,33 milions d'euros per a recerca militar, i representa un 15,15% del total de la R+D. I si disminueix en percentatge

La xifra final en inversions militars per a l'any 2009 és de 2.328,42 milions d'euros

Un import considerable, 1.462,33 milions d'euros per a recerca militar

Taula 3. Pressupost liquidat del Ministeri de Defensa

(en milions d'euros corrents)

Conceptes	Any 2006	Any 2007 ¹
Ministeri de Defensa	8.571,34	9.340,08
Organismes autònoms del Ministeri de Defensa	1.600,13	1.322,17
Centre Nacional d'Intel·ligència	208,57	241,57 ²
Total Ministeri de Defensa	10.380,04	10.903,82

1. Liquidació provisional a 30/12/07

2. S'ha consignat el pressupost inicial ja que la liquidació a 30/12 no està disponible

Total Defensa inicial	8.857,25	9.576,52
Total Defensa liquidat	10.380,04	10.903,82
% Variació	17,2	13,9

Font: Elaboració pròpia

Taula 4. Inversions militars/Estat central+comunitats autònomes

(en milions d'euros corrents)

Any	Inversions Defensa ¹	R+D militar Ministeri Indústria	Inversió Militar total	Inversió Estat i c. a.	% Inversió Militar/Estat
2008	2.771,51	1.308,57	4.080,08	24.404,60	16,71
2009	2.328,42	1.149,92	3.478,34	24.798,97	14,02

1. Les inversions inclouen la R+D del Ministeri de Defensa

Font: Elaboració pròpia

Taula 5. Principals inversions militars (en milions d'euros corrents)

Armes	Any 2008	Any 2009
Nous vehicles blindats		1,00
Avió de combat EF-2000	265,41	266,23
Avió de transport A400M	1,00	1,00
Helicòpters de combat Tigre	141,36	110,45
Fragates F-100	19,26	17,23
Blindats Leopard	84,56	154,76
Blindats Pizarro	13,54	70,36
Obús remolcat 155/52 mm	10,98	13,57
Míssils Taurus	11,88	6,00
Míssils Iris-T	29,56	30,27
Buc de projecció estratègica LLX	23,29	2,74
Míssils contracarro	5,26	6,60
Blindats Centauro	5,54	3,89
Modernització submarí S-70	20,00	0
Helicòpters transport NH-90	14,90	32,01
Helicòpters Lamps i modernització AV-8V (Armada)	11,79	9,69
Bucs transport militar i desembarcament BAC, BAM, LCM	62,67	59,34
Modernització avions militars F-18, C-15, CN-235	49,67	33,84
Comunicacions, sistemes de comandament i guerra electrònica	229,92	117,82
Material d'artilleria i cuirassats (Exèrcit de terra)	75,20	38,38
Municions i explosius	25,29	10,24
Mísils Mistral, ESSM, Standard i torpedes MK-46 (Armada)	27,66	24,43
Armes lleugeres	3,60	1,40
Infraestructures i instal·lacions	195,38	132,04
Altres inversions no especificades	710,04	643,62
Inversions Organismes Autònoms de Defensa	378,08	244,79
R+D militar Ministeri de Defensa	355,67	312,41
R+D militar del Ministeri d'Indústria	1.308,57	1.149,92
TOTAL inversions	4.080,08	3.478,34

Font: Elaboració pròpia

respecte a la R+D total és degut a l'esforç del Govern d'augmentar la dedicació a la R+D civil (Taula 6).

La quantia de la R+D militar de 1.149,92 milions que surt del Ministeri d'Indústria mereix un comentari més extens. Aquesta partida va ser iniciada des de la Gerència de Cooperació del Ministeri de Defensa l'any 1997 mitjançant una fórmula d'enginyeria financera que permetia plantar cara a les enormes despeses destinades als grans projectes d'armes. D'aquesta manera s'aconseguien tres propòsits: primer, no incrementar massa la despesa militar del Ministeri de Defensa sense alarmar l'opinió pública; segon, augmentar la contribució en R+D, llavors a la cua dels països de l'OCDE; i tercer, la indústria militar veia satisfetes les seves demandes d'ajuda per finançar la investigació i el desenvolupament dels nous prototips d'armes.

La fórmula consistia a concedir préstecs per a R+D a zero interès reemborsables al Ministeri d'Indústria amb un termini de tornada a 20 anys a les indústries militars a compte de les compres d'armaments. Es va signar un conveni entre els ministeris d'Indústria i Defensa segons el qual Indústria avançava els diners en concepte de R+D que les empreses retornarien a Defensa quan aquesta dugués a terme el pagament de les armes.

Una operació comptable sota la qual s'amaguen ajudes encobertes a les indústries i que en el transcurs dels tretze anys que s'han realitzat no ens consta que s'hagi retornat cap quantitat a les arques públiques (Taula 7). Aquest pou sense fons porta acumulats 17.426,47 milions d'euros, i encara falten per abonar 20.000 milions més quan finalitzin el 2024 (vegeu Taula 11 a l'annex) els projectes de noves armes en curs.

Els crèdits pendents de cobrament lliurats a les indústries militars es comptabilitzen en el pressupost d'ingressos en la partida 83107 com a *reintegracions de préstecs*

concedits fora del sector públic a empreses privades. Un calaix de sastre que engloba tots els deutes per crèdits a les empreses privades i que, en el 2009, serà de 594,6 milions d'euros. I dins el sector públic també hi ha un grapat d'indústries militars públiques (Navantia, EADS, Hisdasat, etc.) en la partida 82104 reintegraments de préstecs al sector públic, societats mercantils, entitats empresarials, un altre bagul de sastre que en el 2009 comptabilitza 540 milions d'euros. Aquest fet amaga una realitat, un més que possible dèficit públic dels comptes de l'Estat. Perquè, en tractar-se de crèdits, igual es comptabilitzen en el pressupost de despeses com en el d'ingressos.

Aquesta és la situació a data 2009 i les xifres van augmentant d'any en any sense que ningú sàpiga amb certesa com acabarà aquest enorme pou negre i sense fons que són les inversions en armaments. Així ens trobem amb un escàndol econòmic financer amagat en els comptes de l'Estat. Amb la qual

La fórmula consistia a concedir préstecs per a R+D a zero interès reemborsables al Ministeri d'Indústria amb un termini de tornada a 20 anys a les indústries militars

Taula 6. R+D Militar 2008-2009 (en milions d'euros corrents)

ANYS	2008	2009
Programa 464A (Investigació i estudis)	211,85	172,92
Programa 467G (Societat de la informació)	3,90	3,71
Canal d'Experiències Hidrodinàmiques El Pardo	6,37	6,38
Institut Nacional de Tècnica Aeroespacial E.T. (INTA)	133,54	129,40
Total R+D Ministeri de Defensa	355,67	312,41
Crèdits R+D militar Ministeri d'Indústria 464B	1.308,57	1.149,92
Total R+D militar	1.664,23	1.462,33
Total R+D civil	7.678,32	8.191,96
R+D militar respecte a la R+D total	17,82%	15,15%

Font: Elaboració pròpia

Taula 7. R+D Militar 1997-2009 (en milions d'euros corrents)

ANYS	R+D Ministeri Defensa	R+D Militar Ministeri Industria	Total R+D Militar	R+D Total	% Militar/ Total
1997	290,11	210,36	500,47	852,21	37,00
1998	300,14	581,00	881,14	986,81	47,17
1999	294,75	1.198,58	1.493,33	1.274,51	53,95
2000	293,48	964,11	1.257,59	1.796,27	41,18
2001	382,11	947,80	1.329,91	2.105,39	38,71
2002	314,04	1.176,85	1.490,89	1.974,51	43,02
2003	322,97	1.049,90	1.372,87	2.620,30	34,38
2004	303,42	1.070,00	1.373,42	3.028,58	31,20
2005	315,69	1.014,60	1.330,29	3.641,94	26,75
2006	325,88	1.358,01	1.683,89	4.826,92	25,86
2007	361,04	1.225,06	1.586,10	6.474,32	19,68
2008	355,67	1.308,57	1.664,24	7.678,32	17,81
2009	312,41	1.149,92	1.462,33	8.191,96	15,15
Total	4.171,71	13.254,76	17.426,47	45.452,04	

Font: Pressupost Generals de l'Estat. Elaboració pròpia

Taula 8. Distribució pressupost militar inicial Ministeri de Defensa (en milions d'euros corrents)

Conceptes	2008	2009
Personal	4.937,59	5.033,51
Inversions Ministeri de Defensa	2.037,75	1.733,48
Béns i serveis	1.073,28	1.048,41
Total Ministeri Defensa	8.492,61	8.240,77

Font: Elaboració pròpia

Una previsió per al proper any d'arribar als 81.000 soldats professionals

Costa de creure que aquestes previsions d'incrementar només els salaris un 1,9%. No ens trobarem, un cop més, que es fa una proposta irreal de pressupost inicial per amagar la despesa real de les forces armades?

cosa, el possible superàvit dels comptes públics amaguen un dèficit producte de l'enginyeria pressupostària del Ministeri d'Hisenda que permet aquestes complicades combinacions que confonen tant analistes i polítics com l'opinió pública. I que tard o d'hora caldrà resoldre de manera comptable i segurament seran condonats i és convertiran en dèficit públic.

LA DESPESA DE PERSONAL

La despesa militar es distribueix en tres grans conceptes: personal, la despesa corrent en el manteniment dels béns i serveis del Ministeri de Defensa, i les inversions. Analitzades les inversions, cal donar una ullada a l'altre aspecte important, les retribucions de les forces armades. Aquesta retribució continua sent, malgrat els intents de reduir el seu percentatge sobre el total de Defensa, la part més important de la despesa militar. La proposta per l'any 2009 és d'incrementar-la respecte del 2008 en un petit percentatge, un 1,94%, per fer front als augments salarials (Taula 8). Però aquest escàs increment sembla difícil de complir quan es proposa continuar augmentant el nombre d'efectius de les forces armades, amb una previsió per al proper any d'arribar als 81.000 soldats professionals. El 31/12/2007 hi havia 79.128 soldats en servei. Cert és que en els darrers tres anys (2006/2008) les forces armades han vist incrementat els seus salaris un 25%, molt per sobre de tota la resta de treballadors de l'Estat. Però costa de creure que aquestes previsions d'incrementar només els salaris un 1,94% es pu-

gui complir quan, per altra banda, les previsions d'augment dels salaris dels funcionaris públics per a l'any 2009 són del 3,9%, i representarà un greuge comparatiu. No ens trobarem, un cop més, que es fa una proposta irreal de pressupost inicial per amagar la despesa real de les forces armades? Per després, en el transcurs de l'exercici, anar-la emplenant des de la partida comentada de «Fons de contingència» amb una consignació que preveu 3.152,08 milions per al 2009. Això mateix passa en el cas ja esmentat de les despeses de les forces militars a l'exterior destinades en les missions de Líban, Afganistan, Kosovo, etc.

ANNEX

En aquest annex s'adjunten diverses taules i gràfics que complementen les dades del present informe. Per més informació sobre aquestes qüestions es pot consultar on line en la web del Centre Delas: www.justiciaipau.org/centredelas

Taula 9. Pressupost inicial (en milions d'euros corrents)

Conceptes	Any 2000	Any 2001	Any 2002	Any 2003	Any 2004	Any 2005	Any 2006	Any 2007	Any 2008	Any 2009
Ministeri de Defensa	5.799,73	6.060,76	6.322,65	6.479,65	6.746,77	7.024,79	7.416,53	8.052,76	8.492,61	8.240,77
Organismes Autònoms del Ministeri de Defensa	930,20	1.040,92	1.067,16	1.137,32	1.184,64	1.242,02	1.232,15	1.282,19	1.334,63	1.230,53
Centre Nacional de Intel·ligència				138,00	161,95	189,74	208,57	241,57	264,71	255,06
Total Defensa	6.729,93	7.101,68	7.389,81	7.754,97	8.093,36	8.456,55	8.857,25	9.576,52	10.091,95	9.726,36
Classes passives militars	2.290,92	2.390,36	2.438,17	2.617,28	2.685,14	2.855,16	2.993,18	3.102,21	3.184,35	3.298,14
ISFAS (Altres ministeris)			441,40	462,96	551,75	571,98	587,80	563,62	565,60	602,53
Guàrdia Civil (Ministeri Interior)	1.777,55	1.774,41	1.842,14	1.985,35	2.080,56	2.143,72	2.364,38	2.657,51	2.893,37	2.941,51
Ministeri de Indústria (R+D militar)	964,11	947,80	1.176,85	1.049,90	1.110,80	1.014,60	1.358,01	1.225,06	1.308,57	1.149,92
OTAN, UEO (Ministeri Assumptes Exteriors)		7,46		7,33	11,21	18,03	8,83	7,79	7,80	56,57
Total Defensa criteri OTAN	11.762,51	12.221,71	13.288,37	13.877,79	14.532,82	15.060,04	16.169,45	17.132,71	18.051,64	17.775,03
Objecció de consciència (Ministeri Justícia) ¹	26,98	21,14								
Interessos del Deute Públic	910,64	1.068,79	1.080,55	1.201,48	1.204,80	1.117,77	919,91	844,61	858,68	834,57
TOTAL DESPESA MILITAR	12.700,13	13.311,64	14.368,92	15.079,27	15.737,62	16.177,81	17.089,36	17.977,32	18.910,32	18.609,60
% PIB ²	2,16%	2,12%	2,08%	2,06%	1,93%	1,86%	1,74%	1,73%	1,69%	1,64%

1. Amb la professionalització de les forces armades va desaparèixer la partida d'Objecció de Consciència

2. El % és respecte al PIB previst a l'inici de l'exercici

Taula 10. Pressupost liquidat (en milions d'euros corrents)

Conceptes	Any 2000	Any 2001	Any 2002	Any 2003	Any 2004	Any 2005	Any 2006	Any 2007 ¹
Ministeri de Defensa	6.257,84	6.569,92	6.919,65	7.110,73	7.529,72	7.892,32	8.571,34	9.340,08
Organismes Autònoms del Ministeri de Defensa	799,85	1.100,27	1.114,06	1.220,73	1.557,14	1.554,37	1.600,13	1.322,17
Centre Nacional de Intel·ligència (2)				138,89	130,05	180,00	208,57	241,57
Total Defensa	7.057,69	7.670,19	8.033,71	8.470,35	9.216,91	9.626,69	10.380,04	10.903,82

1. Amb la professionalització de les forces armades va desaparèixer la partida d'Objecció de Consciència

2. El % és respecte al PIB previst a l'inici de l'exercici

Any	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total Defensa inicial	6.279,93	7.101,68	7.389,81	7.754,97	8.093,36	8.456,55	8.857,25	9.576,52
Total Defensa liquidat	7.057,69	7.670,19	8.033,71	8.470,35	9.216,91	9.626,69	10.380,04	10.903,82
% Variació	12,4	8,4	8,6	9,4	13,8	13,8	17,2	13,9

Gráfico 1. Evolució presupuesto Ministeri de defensa

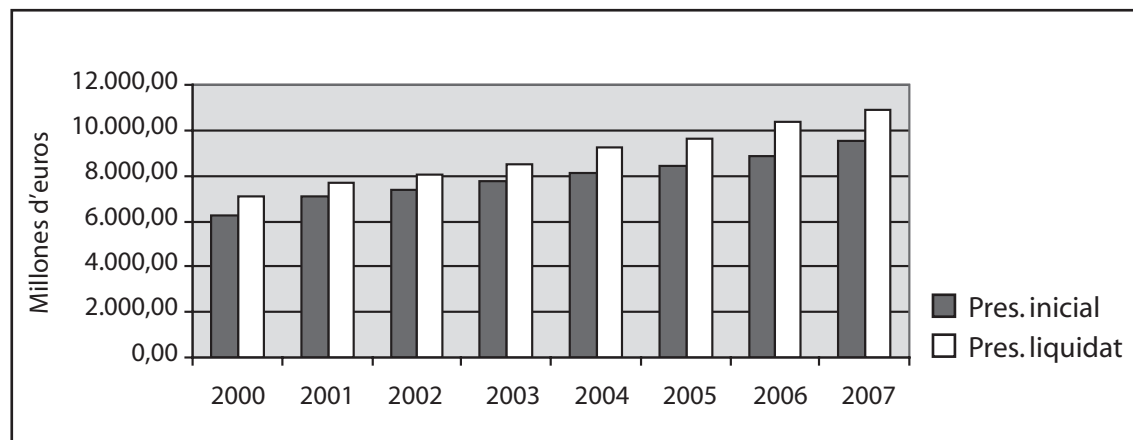

Gráfico 2. % Variació presupuesto final respecto al inicial

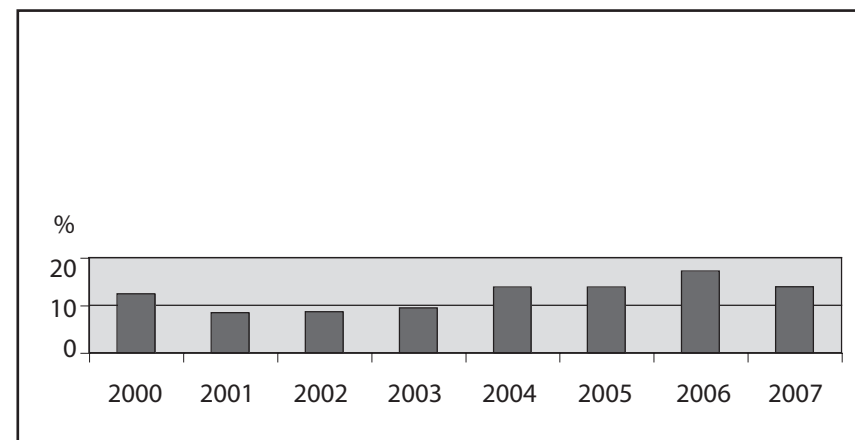
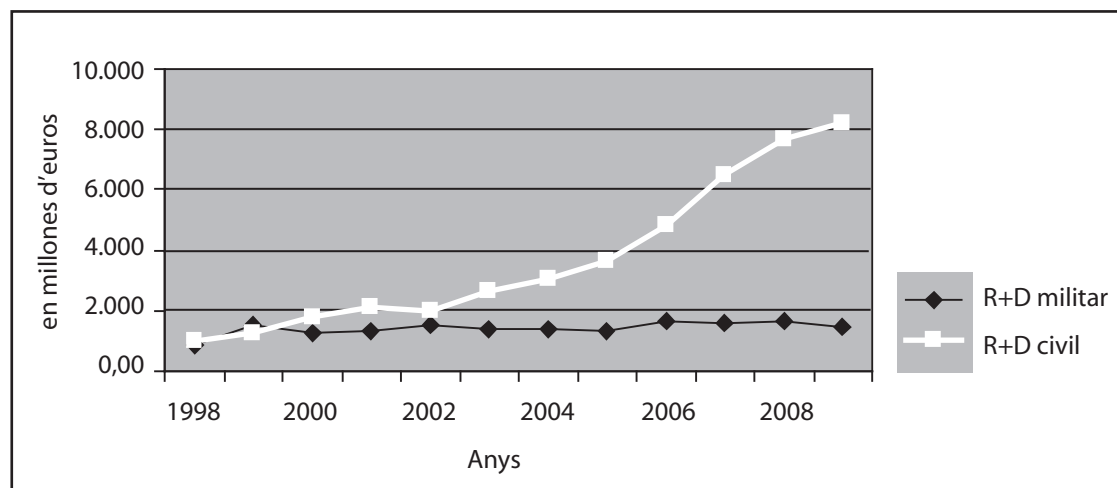

Gráfico 3. La R+ D en Espanya

Taula 11. Principals contractes d'armaments vigents en 2009 (en milions d'euros corrents)

Denominació	Proveïdors	Període	Cost inicial	Cost actual	Observacions i fonts
87 Caces EF-2000 (Eurofighter)	EADS-CASA, Santa Bárbara, ITP, Indra, Gamesa, Tecnobite	1997/2024	6363,10	10795,40	
24 Helicòpters de combat Tigre	Eurocopter, Sener, Amper, ECESA, Indra	2004/2024	1081,82	1353,50	
27 Avió transport A400M	Eads-Casa, Flabel, ITP, Sener, Tecnobit, Alcor	2001/2020	3449,81	4442,52	
5 Fragates F-100	Navantia, Indra, Maxam	1997/2009	2145,84	2388,00	Fuerzas 5/2007
Sistemes Aegis Fragates F-100	Lockheed Martin, Amper	2006/2009	200,00	200,00	
239 Blindats Leopard 2E	Santa Bàrbara, Indra, Navantia, Electroop, Sapa Placencia, Amper, CAF	1996/2017	1941,77	2004,26	
108 Blindats Leopard (compra 2ª mano)	Gobierno de Alemania	2005/2016	16,92	16,92	
212 Blindats Pizarro	Santa Bárbara, Steyr, Puch, Indra	2005/2024	707,47	781,00	Fuerzas 5/2007
4 Submarins S-80	Navantia, Tecnobit	2011/2014	1502,53	1755,90	
1 Buc estratègic BPE, 27000 tm	Navantia	2004/2024	360,00	374,22	
4 Bucs BAM	Navantia	2006/2009	215,00	340,00	
1 Buc provisió	Navantia	2003/2022	228,76	228,76	
12 Lanxes LCM de desembarc	Navantia	1997/2009	33,69	33,69	
45 Helicòpter NH-90	Eurocopter, Sener, ECESA General Electric, ITP, Indra	2006/2012	1260,00	1300,00	5 Días 22/6/07
67 Avions C-15 (EF-18 Hornet) (modernizació)	EADS-CASA	1998/2009	186,00	200,91	
13 Avions C-295	EADS-CASA	2005/2009	174,82	205,00	Fuerzas 10/07

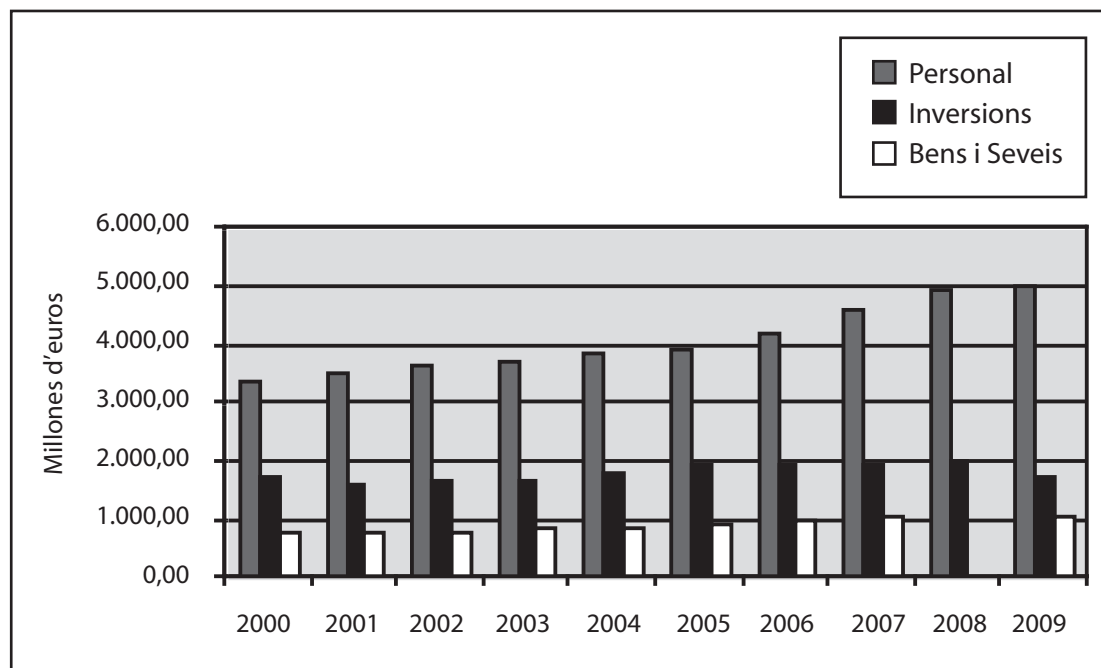
Denominació	Proveïdors	Període	Cost inicial	Cost actual	Observacions i fonts
84 Vehícles Centauro	Iveco, Amper, Oto Melara	1999/2009	134,65	134,65	
43 Mísils Kepd-350 Taurus (F-18 i Eurofigther)	Taurus Systems, EADS, Sener	2004/2009	59,21	59,21	
232 Missils Meteor (F-18 i Eurofigther)	MBDA, Inmize, INTA	1999/2009	62,13	62,13	
768 Missils Iris-T (EF-18 i Eurofigther)	MBDA, Sener, Expal, ICSA, INTA, Indra	2005/2012	279,71	279,71	
64 Missils Standard (Fragates F-100)	Raytheon (USA)	1996/2008	160,50	106,50	
120 Missils Sparrow (F-18 i F-100)	Indra	1997/2015	50,86	50,86	
40 Torpedes submarins S-80	Gobierno de Alemania, Amper, Iveco	2005/2014	76,31	76,31	
70 Obusos 155/52 mm.	Santa. Bárbara, Amper, Iveco	2006/2023	190,97	190,97	
5 Avions AV-8B	EADS-CASA, Indra, ITP, Iberia	1997/2018	148,06	148,06	
Guerra electrònica	Indra, Sener	1996/2018	300,50	310,46	
Comunicació i satèl·lits	Indra, INTA, Hispasat	1995/2009	81,87	81,87	
37 programes «Soldat del futur»	EADS-CASA, GMV, TecnoBit, Indra	2006/2009	24,50	24,50	<i>Europa Press 18/9/06 i Fuerzas 2/08</i>
4 helicòpters EC-135	Eurocopter (EADS)	2006/2009	25,00	25,00	22/12/2006
Avió de combat no tripulat UAV (Neurón)	EADS-CASA, Thales, Indra	2007/2012	35,50	35,50	El cost final serà 1.000 millones d'euros. Confidencial 9/5/08
4 Sistemes de radar Arthur	Ericsson	2006/2012	69,09	69,09	<i>Europa Press 28/11/06</i>
4 avions no tripulats UAV Searcher MKII-J	Aircraft Industries Israel (IAI), Indra, Eads-Casa	2007/2009	14,37	17,00	<i>El País 25/4/07 y 14/1/07</i>
24 Missils Tomahawk (sobre 60 previstos) (F-100 i S-80)	Raytheon (USA)	2008/2012	60,00	74,00	<i>El País 14/5/07</i>

Denominació	Proveïdors	Període	Cost inicial	Cost actual	Observacions i fonts
Helicòpters CH-47 Chinook (modernització)	EADS-CASA	2007/2009	53,00	53,00	Fuerzas 10/07
2.600 Missils anticarro Spike MR i ER (260 bateries)	Rafael (Israel), Santa Bárbara, Tecnotbit	2008/2022	260,00	371,00	El comerci digital 29/1/08
Míssils Mistral-2 (Helicòpters Tigre)	MBDA	2007/2011	27,73	27,73	Fuerzas 11/2007
Equips Unitat Militar Emergencies	Camions a Iveco, totterreny a Santana,	2007/2010	40,00	230,00	Fuerzas 6/07 y El País 19/10/07
6 avions CN-235 MP (modernització)	EADS-CASA	2007/2010	49,80	49,80	Fuerzas 3/08
Modernització 4 avions AV-8V Harrier	EADS-CASA	2007/2011	11,50	11,50	Fuerzas 8/08
Radiotelèfons tàctics P34G	Amper	2007/2010	180,00	180,00	Fuerzas 10/07
220 Vehícles blindats MRAP modelo LMV (1ª fase)	Iveco España	2007/2009	143,00	143,00	El País 14/1/08 y Fuerzas 3/08
355 Vehícles blindats MRAP model LMV (2ª fase)	(pendent adjudicació)	2009/2010	178,00	178,00	El País 14/1/08 y Fuerzas 3/08
27 Mini avions UAV Raven	Aerlyper	2008/2009	3,09	3,09	El País 14/1/08
Sistema d'observació per Satèl·lit (SAR)	Hisdesat	2012/2016	376,52	376,52	IDS 12/1/08
4 Helicòpters AL Cougar	Eurocopter	2008/2020	76,00	76,00	Fuerzas 1/08
Sistema observació militar espacial Plèiades	Indra	2998/2011	13,70	13,70	web Indra 2/4/08
Sistemes de defensa IFF Fragata F-105	Indra	2008/2012	40,00	40,00	Fuerzas 8/08
100 Vehícles blindats RG-31 Mks3 Nyala	Santa Bárbara/ General Dynamics, Rafael	2008/2009	75,00	75,00	El País 7/9/08
TOTAL euros			23.168,10	29.994,24	

Taula 12. Despesa liquidada de les Forces Armades a l'exterior (en milions d'euros corrents)

Any	Pres. inicial	Pres. liquidat
1991	0,00	18,70
1992	0,00	45,80
1993	0,00	17,70
1994	0,00	58,20
1995	0,00	103,10
1996	0,00	133,90
1997	0,00	180,20
1997	0,00	128,12
1998	0,00	146,38
1999	0,00	249,23
2000	0,00	239,63
2001	0,00	241,34
2002	60,10	330,55
2003	60,10	416,05
2004	60,10	380,62
2005	18,36	416,05
2006	18,36	563,00
2007	17,36	642,00
2008	17,36	668,00
2009	14,36	
TOTAL	266,10	4.979,02

Gràfic 4. Distribució pressupost inicial Ministeri de Defensa

Taula 13. Distribució Pressupost inicial Ministeri de Defensa (en milions d'euros corrents)

Conceptos	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Personal	3.373,88	3.537,75	3.667,68	3.742,43	3.849,84	3.905,84	4.212,18	4.616,93	4.937,59	5.033,51
Inversions	1.788,71	1.648,55	1.671,41	1.709,10	1.830,68	1.952,17	1.942,01	1.970,41	2.037,75	1.733,48
Bens i Serveis	797,38	815,56	832,91	836,21	880,22	970,19	998,42	1.048,38	1.073,28	1.048,41
Total Ministeri Defensa	5.799,73	6.060,76	6.322,65	6.479,65	6.746,77	7.024,79	7.416,53	8.052,76	8.492,61	8.240,77

Elaboració pròpia

INFORME

EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT

JUSTÍCIA I PAU
CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

1. INFORME 2007

**Exportacions espanyoles d'armament
1997-2006**

Tica Font
Juny de 2008

2. INFORME 2008

**Exportacions espanyoles d'armament
1998-2007**

Tica Font
Octubre de 2008

3. INFORME Núm. 3

**La despesa militar de l'Estat espanyol
per a l'any 2009**

Pere Ortega
Novembre de 2008

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

Grafisme + impressió amb la col·laboració de la Fundació Tam-Tam